

Idejas radošiem risinājumiem „Jaunpils novads – mūsu mājas šodien un rīt!”

2015.gada 13.-14.aprīlī, balstoties uz Britu padomes metodoloģiju pilsētvides jautājumu risināšanai, notika situācijas analīzes un ideju radīšanas aktivitāte “Nākotnes pilsētas spēle” (Future City Game), kuru rīkoja Jaunpils novada dome sadarbībā ar Britu padomi un biedrību „Zināšanu un inovācijas sabiedrība”.

„Nākotnes pilsētas spēle” ir situācijas analīzes un ideju radīšanas metode, kas sniedz iespēju dažādu jomu, pieredzi, interešu un vecuma grupu pārstāvjiem sadarboties, izstrādāt inovatīvas idejas un risināt ar kādu noteiktu teritoriju (pilsēta, novads, apkaime) saistītus jautājumus, tādējādi uzlabojot dzīves kvalitāti konkrētajā vietā.

Spēles gaitā rasto ideju kopsavilkums (skat. pievienotos spēles komandu iesniegto ideju aprakstus):

DZELTENĀS KOMANDAS IDEJA: „LAUKU SKOLA BĒRNIEM”

Bērniem izzinošā un praktiskā veidā Lauku skolas bērniem laikā radīt interesi par ikdienā izmantojamo un sastopamo apkārtējā vidē, izzinot lauku dzīves praktisko darbu iemaņas, iepazīstot latviskās vides un senās tradīcijas, kā arī veicinot bērnu atbildību un pienākumu par savu padarīto darbu.

BRONZAS KOMANDAS IDEJA: „KAĶĪŠA DZIRNAVAS”

Novada teritorijā esošo dzirnavu atjaunošana un apsaimniekošana, integrējot ar novada identitāti un tautā pazīstamu pasaku tēlu starpniecību uz pasakas „Kaķīša dzirnavas” pamata.

ZILĀS KOMANDAS IDEJA: „RADĪTS JAUNPILĪ”

Inovatīva informācijas sistēma www.rj.lv jeb **Radīts Jaunpilī**, kas lietotājam ērtā un viegli pārskatāmā veidā piedāvā informāciju par visu Jaunpilī pieejamo un notiekošo. Sākot ar ekonomiski aktīvajiem uzņēmumiem, mājažotājiem, tūrisma pakalpojumu sniedzējiem un beidzot ar biedrībām un tuvākajiem kultūras pasākumiem. Visi minētie pēc brīvprātības principa.

SARKANĀS KOMANDAS IDEJA: „TAVA CŪKA MANĀ SĒTĀ”

Idejas pamats- izmantojot Jaunpils novadā esošo lauku sētu resursus, dot iespēju citu pilsētu iedzīvotājiem ar garantiju izaudzēt savu mājlopu (cūku, putnus-vistu, pīli, zosi, trušus u.c.) leguvumi Jaunpils novadam- veicina lauku sētu izmantošanu, veicina tūrisma vasaras periodā, izglīto bērnus, jauniešus un vecākus, par lauku saimniecības darbiem un pienākumiem, veicina atkritumu šķirošanu, lauku sētas īpašniekam, kā papildus ienākumi.

SUDRABA KOMANDAS IDEJA: „JAUNSLĪDENIS TĪRĀ ZEMĒ”

Sākotnēji pirmā doma bija atbrīvot dārzus un parku apstādījumus no visur slīdošajiem vīngliemežiem, taču attīstot šo nepieciešamību un papētot iespējas nonācām pie secinājuma, ka šis būtu interesants papildinājums jau esošajiem tūrisma piedāvājumiem novadā, lai noturētu atbraucējus ilgāk par dažām stundām, ko viņi pavada pilīt. Turklāt šim pasākuma nepieciešams lietains apmācies laiks vai agras rīta stundas, kad tūristam citur īsti nav ko darīt. Jaunslīdenis ir tāpēc, ka Jaunpilī vārdi sākas ar „jaun-”, gliemezis „slīd” un zeme mums vēl ir salīdzinoši „tīra”.

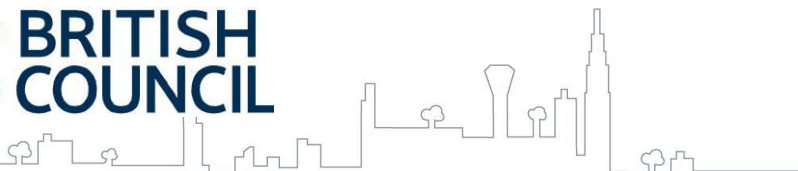
Papildus informācija par:

Spēles rezultātiem un to autoriem: **Vija Ziverte**, vija.ziverte@jaunpils.lv tālr. 63180960

„Nākotnes pilsētas spēles” konceptu Latvijā: **Vita Brakovska**, vita.brakovska@zinis.lv, 29203533

Britu padomes darbību Latvijā un ārvalstīs: **Sandra Prince**, sandra.prince@britishcouncil.lv

Dzeltenās komandas ideja: „LAUKU SKOLA BĒRNIEM”

Komanda: Inga Krūtainē, Andris Fridrihsons, Ieva Eižvertiņa, Līga Bierande, Māris Šaripo, Velga Pavlovska

Idejas apraksts

- **Problēma**

Aizvien vairāk sabiedrībā parādās sašutums, ka mūsdienu bērni nepārziņ ikdienišķas lietas un procesus - kā no sēklas izaug dārzenis, kā tiek iegūts piens un kā tas viss nonāk līdz viņu pusdienu galdam. Šo varētu raksturot gan kā Jaunpils novada, kā sabiedrības problēmu kopumā.

- **Piedāvātais risinājums**

Bērniem izzinošā un praktiskā veidā Lauku skolas bērniem laikā radīt interesi par ikdienā izmantojamo un sastopamo apkārtējā vidē, izzinot lauku dzīves praktisko darbu iemaņas, iepazīstot latviskās vides un senās tradīcijas, kā arī veicinot bērnu atbildību un pienākumu par savu padarīto darbu.

Lauku skola bērniem sevī ietver nometnes tipa koncepciju, kur bērni ierodas uz noteiktu laiku – no 2 līdz 10 dienām skolu brīvdienų laikā. Tie varbūt dažādi bērni vai vieni un tie paši uz visu skolas laiku.

Skolas darbinieku vidū tiek plānots piesaistīt nometnes vadītāju, vispārējās izglītības skolotājus, amatniekus un dārzkopjus galvenokārt no Jaunpils novada. Dalībnieku vecums grupās varētu būt no 5 – 7 un 8 – 12 gadiem.

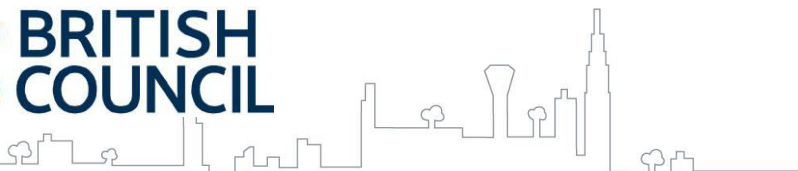
Nometnes ietvaros bērni praktiski varēs darboties dārzā, kas sevī ietver dalību procesā no sēšanas līdz ražas noņemšanai, t. sk. arī pārstrādē un konservēšanā. Paredzēts, ka paralēli Viesatu bērnu dārza ēkai, kurā notiktu skolas dalībnieku izmitināšana, uzturēšanās un ēdināšana, nometnes teritorijā ietilptu arī blakus esošais zemes gabals, kas tiktu izmantots dāržu audzēšanai. Zemes apstrādei tiktu piesaistīta sadarbības partneru lauku apstrādes tehnika. Ap ēku tiktu izveidotas puķu dobes, kas arī tiktu izmantotas nodarbību procesā. Skolas bērniem iepazīšanās ar mājlopu audzēšanu tiktu organizētas sadarbojoties ar blakus esošajām piemājas saimniecībām un lielajām zemnieku saimniecībām, kas nodarbojas ar putnkopību, pienkopību un lopkopību.

Nodarbības tiktu pakārtotas konkrētajam gada laikiem un darbiem. Ja vasarā nodarbības vairāk orientētas uz dārza darbiem, tad ziemā tās jau būtu nodarbības, kas vairāk saistītas ar latvisko dzīves ziņu – ziemas saulgriežiem, amatniecību utt.

Lauku skolas programmas pamatā ir dārzu darbu un esošie saimniecības darbi laukos. Papildus tam programmu papildinās dabas izzināšana - praktiskas nodarbības plavā, mežā, pie upes, pārgājieni, un latviskās dzīves ziņa – iepazīstot latviešu folkloru – Latvju dainu tēvu – Krišjāni Baronu, apmeklējot Džūkstes pasaku muzeju u.c., svinot tradīciju pasākumus latviskā garā - Vasaras saulgriežus, Līgo svētkus, Meteņus, piedaloties vietējo amatnieku nodarbībās u.c. Lai dažādotu nometnes programmu, tiktu uz organizēti izbraucieni uz objektiem, kas atbilstu lauku skolas vīzijai. Programma tiktu veidota tā, lai bērniem būtu prieks darboties!

- **Izvēlētā mērķauditorija** – novada iedzīvotāji, novada viesi

- **leguvums novadam**

Lauku skola bērniem būtu lieliska iespēja vecākiem parūpēties par bērnu nodarbināšanu brīvdienu laikā. Ieguvums sabiedrībai būtu informēti un zinoši bērni par dārzkopību, lauksaimniecību un latviskajām tradīcijām. Savukārt ieguvums novadam būtu izmantots, sakārtots un izremontēts pašvaldības īpašums, kā arī tiktu veicināta iedzīvotāju nodarbinātība.

- **Novitāte**

Pasaules pieredzē ir nometnes, kas tiek organizētas saimniecībās jeb fermās. Bērni uzturoties pilnībā iepazīst fermas būtību un tajā notiekošos procesus. Latvijas mērogā ir notikuši atsevišķi 1-2 dienu pasākumi, kuros bērni dodas apskatīt lauku saimniecības, bet procesā piedalās darbinīcu veidā. Šī būtu pirmā šāda veida skola Latvijā.

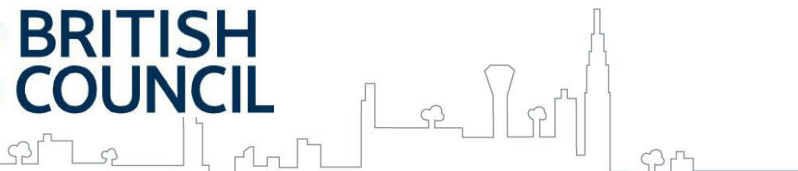
- **Stratēģiskā partnerība**

Tā kā idejai nav ekonomisks mērķis, bet gan sociāls, tad projekta realizējošo organizāciju varētu noformēt kā biedrību. Pirmkārt, finansējums ir nepieciešams bērnudārza telpu sakārtošanai un inventāra atjaunošanai. Šo finansējumu varētu piesaistīt no Eiropas Savienības struktūrfondu naudām, Jaunpils novada Domes, projektu konkursa "Darām paši" u.c. Programmas izpildei projektā varētu piesaistīt gan LR Izglītības, LR Labklājības ministriju, Jaunpils vidusskolu, sadarbības partneru, sabiedrisko organizāciju materiālos un finanšu līdzekļus, kā arī daļa izdevumu tiktu segta ar skolas dalībnieku dalības maksu.

- **Aicinājums Jaunpils novada iedzīvotājiem**

Projekta galvenā ideja – Lauku skola bērniem, ir realizējama arī citā vietā. Tam nav nepieciešams būt Viesatu bērnudārzam. Galvenais nodrošināt skolas dalībniekus ar naktsmītnēm, telpām, ēdināšanu un apkārtni, kas atbilst skolas idejai. Skolas sākums varbūt arī atsevišķi pasākumi, kas orientēti uz vienas 2- 10 dienu nometnes organizēšanu. Tas ir pirmais solis, tuvāk mērķim! Soli pa solim, pamazām audzināt bērnos šīs dzīves ziņas un rezultātā attīstīt ideju – Lauku skola bērniem.

Zilās komandas ideja: „RADĪTS JAUNPILĪ”

Komanda: Madara Siliņa, Agris Smelters, Dace Adiņa, Guntis Jubiņš, Kaspars Brikulis, Sandra Riekstiņa, Zinta Arika

Idejas apraksts

Pašreizējā situācija. Jaunpils novadā ir ne tikai tūristu iecienītā viduslaiku pils, bet arī daudzi citi tūrisma objekti, kā arī labi zināmi ražotāji un talantīgi mājražotāji. Diemžēl novada viesiem, tūristiem un pat vietējiem iedzīvotājiem trūkst informācijas par mūsu novada piedāvājuma plašumiem. Patlaban ir pieejami tūrisma bukleti; internetā pastāv arī vairākas tūrisma kartes, tomēr neviens no šiem nepiedāvā aktuālāko informāciju un neiekļauj pat pusi no tā, ko Jaunpils piedāvā tās apmeklētājiem.

Risinājums- inovatīva informācijas sistēma www.rj.lv jeb **Radīts Jaunpilī**, kas lietotājam ērtā un viegli pārskatāmā veidā piedāvā informāciju par visu Jaunpilī pieejamo un notiekošo. Sākot ar ekonomiski aktīvajiem uzņēmumiem, mājražotājiem, tūrisma pakalpojumu sniedzējiem un beidzot ar biedrībām un tuvākajiem kultūras pasākumiem. Visi minētie pēc brīvprātības principa.

Darbības princips. IS mājaslapa www.rj.lv ar interaktīvo novada karti, vairākām kategorijām un lapām, aktuālākajiem tūrisma un ražotāju piedāvājumiem, apmeklētāju un patērētāju atsauksmēm, e-tirgu, pasākumu kalendāru utt. Informācijas sistēmas mājaslapa tiek popularizēta un reklamēta ar logo apzīmētiem informācijas stendiem redzamās vietās Jaunpils novadā. Attiecīgi arī norādes ar logo pie IS dalībnieku objektiem un citi IS reklāmas pasākumi, kā, piemēram, akcija „Izzini Jaunpilī”.

Mājaslapas **uzturēšanu** varētu uzņemt Jaunpils Tūrisma informācijas punkts, bet līdzdarbotos arī ieinteresētās personas, kurām pēc pašu izvēles būtu piešķirtas privātās lapas ar pieejas parolēm informācijas atjaunošanai un aktualizēšanai. **Finansējums-** pašvaldības, projektu līdzekļu piesaiste, ziedojumi, IS dalībnieku līdzdalība, ieņēmumi no reklāmas IS.

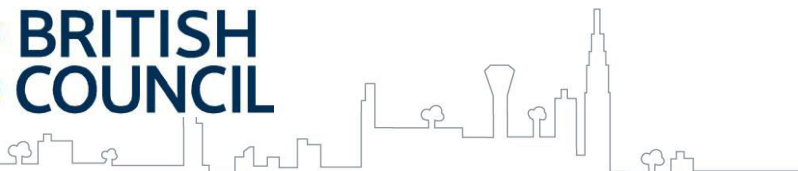
Ieguvumi Jaunpils novada iedzīvotājiem:

- lieliska iespēja katram mājražotājam un uzņēmējam Jaunpilī tikt pamanītam, līdz ar to pieprasītam
- iespēja katram Jaunpils iedzīvotājam izvietot informāciju par saviem pakalpojumiem un produktiem
- e-tirgus Jaunpils novadā radītajiem pakalpojumiem un precēm

Aicinājums Jaunpils novada iedzīvotājiem!

Gan jau jūs sen esat pamanījuši, ka mūsu novadā ir visviesmīlīgākie tūrisma pakalpojuma sniedzēji, pašu kvalitatīvāko produktu ražotāji, vissakoptākās un strādīgākās zemnieku saimniecības, paši prasmīgākie mājražotāji, radošākās biedrības un aktīvākie kultūras darbinieki! Tādēļ mēs aicinām-apzināsim viens otru vēl labāk, sniegsim iespēju arī mūsu novada viesiem iepazīt mūs, lai visi uzzina par to, cik daudz kas ir pieejams un izbaudāms Jaunpils novadā!

Bronzas komandas ideja: „KAĶĪŠA DZIRNAVAS”

Komanda: Kristīne Liepiņa, Aivis Krūmiņš, Ilze Rasa, Jānis Kalnbergs, Sandra Šteina

Idejas apraksts

- **Problēma:** novada infrastruktūras izmantošana var tikt veikta plašākās novada interesēs, piemēram, dzirnavas.
- **Piedāvātais risinājums:** iedzīvotāju un biedrību iesaiste dzirnavu sakopšanas talkās, aicinājums vietējiem uzņēmējiem aktīvi atbalstīt un iesaistīties dzirnavu sakopšanā un remontā (ar materiāliem, finansēm, darba spēku, tehniku u.c.), kā arī piesaistīt projektu veidā finansējumu Kaķīša dzirnavu ganģu izveidē un attīstīšanā (VKKF; ES struktūrfondi, «Darām paši» u.c.)

Tematiskie dzirnavu ganģi:

▪ Literatūras ganģis «Nerātnā Daina»

1. Izziņas materiāli par slavenākajiem Jaunpils novadniekiem: Dainu tēvu – Krišjāni Baronu, etnogrāfu, kartogrāfu un Latviešu Etnogrāfiskā muzeja dibinātāju – Matīsu Siliņu
2. Apkopota novada tautas folkloras bagātība: tautasdziesmas, pasakas, teikas, anekdotes, vietvārdi
3. Novada literārās vēstures uzkrāšana: novada avīze, mūsdienu novadnieku literārā mantojuma saglabāšana
4. Novada folkloru izzinošu, izglītojošu un izklaidējošu pasākumu organizēšana – Nerātnā Daina
 - nerātno dainu festivāls pieaugušajiem (dziedāšana, skaitīšana, sacerēšana)
 - tautasdziesmu dziedāšanas sacensības lieliem un maziem (kurš zina vairāk tautasdziesmu, dziesmas par kādu noteiktu tēmu)
 - konkurss pieaugušajiem – kurš smiesies pēdējais lasot nerātnās dainas?
5. Radošās darbnīcas: Latvju rakstu zīmēšana, veidošana, pīšana, salikšana, aušana u.c.

▪ Elektrības ganģis «Sīt pa nagiem – negrābsties!»

1. Informācija par Jaunpils dzirnavu vēsturi
2. Dzirnavu darbība dabā – malšana, elektrības ražošana.
3. Praktiska darbošanās ar senajām ierīcēm

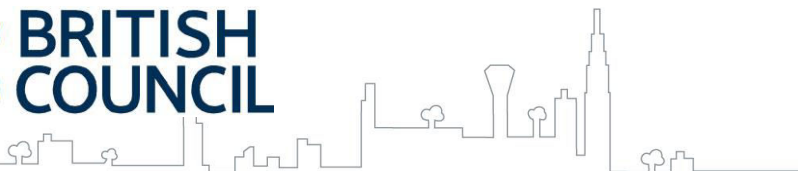
▪ Amatu ganģis «Nenoroc laimi!»

1. No aitas līdz dzijai (praktiski tiek parādīta aita, aitas vilna un darbības ar vērpiamo ratiņu - kā top dzija)
2. Dzijas krāsošana ar dabīgajām krāsām
3. Prievīšu pīšana no dzijas
4. Lellīšu veidošana no dzijas
5. Cimda raksta adīšana
6. Zeķes valnīša adīšana u.c. rokdarbi no dzijas

▪ Ēšanas ganģis «Izcep kancīti!»

1. Tiek parādīts process no graudiem līdz miltiem ar iespēju pašam līdzdarboties

2. No graudiem līdz putraimiem
3. No iegūtajiem izejvielām gatavo mīklu kancītim un putrām
4. Tiek cepts kancītis, pankūkas un vārītas putras uz ugunsnkura
5. Kopējas maltītes baudīšana

- Izklaides gaņģis «Grūti pateikt !?»

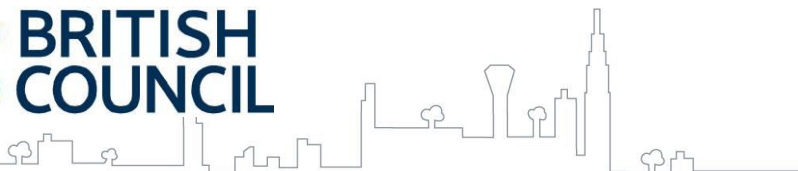

Dzirnavu gaņģu zellji:

- Dzirnavu un visu gaņģu pārzinis – Melnais runcis
- Literatūras gaņģis – Skrīveru zellis
- Elektrības gaņģis – Melderzellis
- Amatu gaņģis – Amatzellis
- Ēšanas gaņģis – Virējmeita
- Izklaides gaņģis – Krogus meita

- **Izvēlētā mērķauditorija** – novada iedzīvotāji, novada viesi un vietējie uzņēmēji
- **leguvums novadam:** atpazīstamība un nemateriālā kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un nodošana nākamajām paaudzēm – „vieta, kur katram latvietim kaut reizi jāpabūn”
- **Novitāte:** vēstures iepazīšanu caur tautā pazīstamiem pasaku tēliem
- **Stratēģiskā partnerība:** novada iedzīvotāji, mājrāžotāji, kultūras darbinieki un uzņēmēji
- **Aicinājums Jaunpils novada iedzīvotājiem:** projekts ir izvērtējams īstenošanai un var kļūt par pievilcīgu tūrisma galamērķi, ja vien ir interese un aktīva līdzdalība no kopienas!

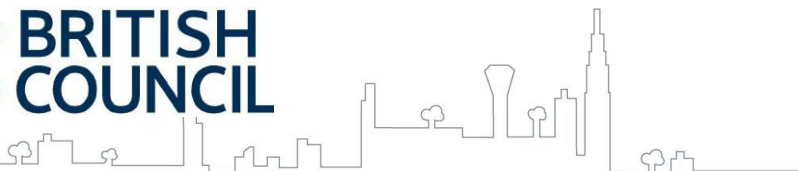
Sarkanās komandas ideja: „TAVA CŪKA MANĀ SĒTĀ”

Komanda: Liene Jurēvica, Arnolds Šteins, Dzidra Krastiņa, Ēriks Mizga, Ilze Dakša, Jānis Liepiņš

Idejas apraksts

- **Problēma** – Lauku sētu resursu neizmantošana, nosacīti ekoloģiski audzētu produktu (cūkgaļa, putnu gaļa, olas, trušu gaļa) augstās cenas un nepieejamība, tūrisma iespēju trūkums tieši vērsts uz lauku saimniecību dzīvi, pārtikas atkritumu šķirošanas veicināšana.
- **Piedāvātais risinājums** – piesaistīt lauku sētas saimniecību, kurā iespēja izaudzināt savu dzīvnieku, kuru ar garantiju pēc noteikta laika varēs dabūt, ar atlīdzību saimniekam, par audzēšanu. Veicināt tūrisma Jaunpils novada lauku sētā, piesaistot mērķauditoriju iepazīties ar saimnieciskajiem darbiem, kuri veicami, lai gala produkts varētu tikt izaudzināts (siena talkas, ekskursijas pa lauku sētu, iespēja pabarot lauku sētā dzīvojošos dzīvnieciņus). Ja nav vēlme un iespējas atbraukt uz lauku sētu, tad tiek nodrošināta iespēja vērot dzīvniekus caur video novērošanu internetā. Tiek piesaistīts koordinators, kurš veicina pārtikas atkritumu šķirošanu un savākšanu no māsaimniecībām.
- **Izvēlētā mērķauditorija** – novada iedzīvotāji, novada viesi.
- **Ieguvums novadam**- lauku sētu resursu izmantošana, lauku tūrisma veicināšana, pārtikas atkritumu šķirošana
- **Stratēģiskā partnerība**- piesaistīt lauku sētas īpašnieku, nodibināt veiksmīgu informācijas plūsmu starp visiem interesentiem un iesaistītajām personām.
- **Aicinājums Jaunpils novada iedzīvotājiem**
Laimīgs- garšīgs!

Sudraba komandas ideja: „JAUNSLĪDENIS TĪRĀ ZEMĒ”

Komanda: Pēteris Baranovskis, Biruta Šteina, Guna Misāne, Irēna Martuzāne, Zenta Plezere

Idejas apraksts

- **Problēma**

Salīdzinoši daudz Vīngliemežu un citu gliemežu, kas noēd salātus dārzā. Zināšanu trūkums par gliemežiem un par apkārtējo vidi kopumā. Nepieciešamība piesaistīt tūristus uz ilgāku atrašanos Jaunpilī, īpaši ģimenēm ar bērniem, kā arī piedāvājums mitriem laika apstākļiem. Jāmeklē papildus ienākumu avots lauku sētām un viesu mājām, kā arī pilij un citiem vietējiem uzņēmējiem.

- **Piedāvātais risinājums**

Izveidojam Vīngliemežu lielāko atradņu kartes un medību maršrūtus. Tiekamies ar šo teritoriju īpašniekiem un iespējamajiem lauku sētu un viesu namu īpašniekiem- ar mērķi iesaistīt šajās tūristu uzņemšanas aktivitātēs. Izstrādājam iespējamo piedāvājumu modeli, kurā ir gan klasiska gliemežu savākšana ar mērķi realizēt, gan “nepareizo”, jeb atšķirīgo meklēšana, gan pārējo sugu gliemežu vākšana ar mērķi izbarot mājdzīvniekiem kā ekoloģisku olbaltumvielu avotu utt. Noskaidrojam iespējamās sadarbības partnerus, kas jau darbojas gliemežu “biznesā”, lai būtu kur likt noķertos un izmantot jau sagatavotos produktus viņu ražotnēs pils kulinārijā. Ar TIC palīdzību veicam jauno produktu un iespēju pārdošanu.

- **Izvēlētā mērķauditorija** – novada iedzīvotāji, novada viesi, vietējie uzņēmēji

- **Ieguvums novadam**

Papildus ienākumi no tūristu pieplūduma tai skaitā arī apmākušas dienās un agri pavasarī, tādējādi uzsākot sezonu ātrāk un ir interesants piedāvājums papildus jau esošajiem. Tiek savākti lieli slīdeņu bari, mazinot spiedienu uz dārziem un apstādījumiem. Olbaltumvielām bagāta, lētāka barības piedeva vietējiem putnu un cūku turētājiem.

- **Novitāte**

Piedāvājums mitriem laika apstākļiem un var uzsākt tūrisma sezonu ātrāk. Tiek savākti dārzkopjus apdraudošie, ļoti ēdelīgie gliemeži, nepiesārņojot vidi ar ķīmikālijām, iegūstot lētu olbaltuma avotu mājdzīvniekiem un galvenais, procesā, iesaistītajiem gūstot no šīs nodarbes prieku, jaunas zināšanas un papildus labumu.

- **Stratēģiskā partnerība**

Ar lauku sētu, viesu māju un atradņu teritoriju īpašniekiem, vietējiem lauksaimniekiem, kā arī Jaunpils pils un novada tūrisma informācijas IP.

- **Aicinājums Jaunpils novada iedzīvotājiem**

Neindē slīdeni, nepiesārņo zemi. Ienākumi slīd pa zemi, vajag pieliekties un salasīt.

